

MINDSZENTI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 2 frt — kr.
Fél évre 1 frt — kr.
Negyed évre — frt 50 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyilt-évi közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl.

Az 1899–1900-iki tanév.

Holnap nyílik meg községünkben azon iskolai év, mely e század szorgalmi idejét bezárja s megnyitja az ezerkilencszázados évek első iskolai évét.

Illő, hogy e század utolsó iskolai évének megnyitása alkalmából egy futó pillantást vessünk a multra.

A XIX. század beköszöntével már rendszeres iskolája volt Mindszentnek. Az elhanyagolt tanügynek a XVIII-ik században Mária Terézia királynőnk adott nagyobb lendületet; a mai színvonalára pedig országos tanügyünket századunk társadalmi mozzanata s józan tanügyi törvényei emelték.

Mindszentnek első rendszeres iskolája is Mária Terézia alatt 1745-ben keletkezett. De volt alkalmuk azelőtt is tanulni a csemetéknek, mert a népvénei, — előljárók — gondoskodtak arról, hogy tanulhassanak a gyermekek, legyen aki tanítsa s mindazon gyermekek felvétetett ezen iskolába, kinek szülője az 1 rhenusi frtot lefizette a tanítónak, kinek egyéb díjazása nem volt, ha nem tudott fizetni, nem is volt joga az iskola küszöbét koptatni.

Az iskolázás e módja is jó volt azon időben, midőn a népneveléssel ugyszólván senki sem törődött.

Mint említünk, a rendszeres iskolázás életbe lépett 1745. évben és pedig nyitott egy vegyes osztály egy tanítóval. Ily egy osztályu tanodája volt Mindszentnek 1745-től 1854-ig. Ez időtől rohamosan szaporodtak az osztályok a kor kívánalmainak megfelelőleg, míg elérték ama stádiumot, melyen iskoláink manapság állanak.

Ennyit tanügyünk multjából.

Rátérve a küszöbön álló iskolai évre, a szorgalmi idő határideje jut eszünkbe.

A vallás és közoktatási minister az összes tanfelügyelőségeknek rendeletet küldött, a melyben az állami és községi, társulati és magán elemi iskolák szorgalmi idejét és nagy vakációját az évközben előforduló kisebb szüneti napok változatlan fentartásával

a következőképp állapította meg:

Nyolcz havi iskolázás mellett a szorgalmi idő szeptember 15-étől május 15-ikéig tart, a nagy szünet a következő 4 hónap: május 15-iktől szeptember 15-ikéig. Kilencz havi iskolázás mellett a szorgalmi idő szeptember 15-iktől június 15-ikéig tart.

A többi három hónap június 15-iktől szeptember 15-ikéig nagy vakáció.

Tíz hónapos iskolázás mellett a szorgalmi idő szeptember 1-től június végéig tart. A nagy vakáció két hónapja pedig: juli es augusztus lesz.

A minister rendelete bekezdésében megjegyzi, hogy a megállapítás a tanulók érdekében a helyi és földrajzi körülmények figyelembe vételével történik. Eddig a miniszteri rendelet.

A mi helyi viszonyainkból önként folyik, hogy nálunk a szorgalmi idő nem lehet több nyolcz hónapnál.

Vajha csak a nyolcz hónapot is kitudnók huzni telt osztályokkal, de sajnos, csak novemberben telnek meg az osztályok s áprilban már gyérülnek s ez másképpen nem is lesz, míg a lakosság a mai mostoha anyagi viszonyok járma alatt kénytelen nyögni.

A pauperizmus nagy ur, a mindennapi kenyér pedig elengethetlen feltétele az életnek. Az iskolás gyermekek nálunk szolgálathban van míg csak a jószág istállóra, illetve ólra nem jut, ekkor eljő iskolába s jár míg a jószág ismét ki nem kerül a szabadba, a mi áprilban rendszeren bekövetkezik.

Elvben elfogadjuk, el is kell fogadnunk a nyolcz hónapos szorgalmi időt, lesz is növendék nyolcz hónapon át, habár csekély számmal, mert a jobb módúak csak küldik iskolába fiaikat, azonban azok gyermekeit, kik a pauperizmus járma alatt küzdenek, hol a mindennapi kenyér hiányzik, nyolcz hónapos szorgalmi időre kötelezni teljes lehetetlen, mert a természet törvényei fölül állnak mindig a pozitív törvényeken.

Az államosítás hatása tanügyünkre.

(V.) Amint mindannyian igen jól tudjuk s amit nagy örömmel is vettünk tudomásul, hogy a magas kormány ma már nem csak a különféle nemzetiségek által lakta vidékeken állít fel csupán állami iskolákat, hanem a magyarság által lakó részeken is hajlandó az iskoláknak állami kezelésbe vételére, illetőleg állami iskolák létesítésére.

A magas kormánynak emez elhatározása buzdította vármegyénk tevékeny kir. tanfelügyelőjét arra, hogy itt nálunk — a legmagyarabb vármegyébe — az árvízvédelem által anyagilag annyira igénybe vett s az elemi csapások által amugy is sokat sújtott magyar községeken iskoláinknak állami kezelésbe vétele által is némi segítségükre lehessen.

Ernek alapján indult meg a megyénkbeli községek részéről a már meglevő iskoláknak állami iskolákká való átalakítása iránti kérelmezése, a mely ma már néhány községbe annyira előhaladott stádiumba jutott, hogy az iskoláinknak állami kezelésbe vétele tényleg már meg is történt, a mienk pedig folyamatban van.

Midőn az ember valamely meglevő intézményt, rendszert meg akar változtatni, akkor nagyon körültekintőnek kell lenni, t. i. számolni kell úgy a régi — de még uzusban levő intézmény — valamint az újabb bevezetendő intézmény előnyei és hátrányaival s ezeket egymással szembe állítva, ha csak az érem mindkét oldala kellőképp meg lett világítva, akkor lehet megállapítani, hogy melyik jobb és előnyösebb, a régi, vagy az új rendszere.

Egy ilyen megfontolandó dolognak tartom részünkről is a most szünyegen forgó iskoláink államosítását.

Ezért tehát áttérek annak a fejtegetésére, hogy a községünkben levő államilag segélyezett iskoláink tanügyének a jelen állapotban hagyása-e, vagy ha államivá alakittatik át, melyik lesz előnyére?

Mielőtt ezt tennem, előre bocsátom, hogy e rövid közleményemben lehetőleg nem annyira az anyagi dolgok, hanem a már meglevő tanügyünknek — azt hiszem, a mindnyájunk részéről óhajtott — fejlesztése fogja tollamat vezetni.

A most szendergő tanügyünknek nem lehet soká a mostani állapotjában pihenni. Főtörekvésünket kell hogy képezze annak fokozatosabb tovább fejlesztése, hogy így a mostani fáradtságos munkánk után első sorban jobb, másodsorban pedig nagyobb eredményt mutathassunk fel.

Tovább kell pedig tanügyünket fejleszteni először is olyan irányban, hogy az évenként eszközölt összeírás alapján is kimutatható s még soha iskolába nem járó, utcán csapdálkodó 150, vagy 200 tanköteles gyermekek számára is iskola szerveztessék, illetőleg annyi tanítói állás és tanterem létesíttessék, hogy ne legyünk kénytelenek a felvételre jelentkező növendékeket az iskolából elutasítani.

Másodsorban pedig tovább kell fejleszteni tanügyünket olyan irányban, ami mint az ország egyik tekintélyes nagy községétől méltán el is várható, hogy ne legyen csonka elemi iskolánk, hanem legyen meg a törvényesen is megszabott hat osztály, tehát állíttassék fel az V. és VI. fiu és leányosztály is.

Ennek elodázhatatlansága mellett bizonyít azon körülmény is, hogy mi közönséges embereket kell hogy neveljünk, akiket olyan képzettséggel kellene az életbe kiereszteni, hogy arra ők magok is tovább építhessenek, vagy hogy a küszöbön álló gazdasági ismétlő iskola szervezetében felvett tananyagot megérthessék és elsajátíthassák.

A mai négy osztályu rendszer mellett a tanítás legnehezebb részét elvégeztük a tanítványainkkal, t. i. az írás, olvasás és számolásra megtartjuk őket, de miután felsőbb osztályaink nicsennek, nem vezethetjük be őket, hogy az eddig tanultak segítségével, mint eszközzel a közismerteket hogyan szerezzék meg, szóval kést adunk a gyermek kezébe, de azt nem, hogy mit és hogyan vágjon.

Miután osztott iskoláink vannak, az alsó négy osztály számára kimért tananyagot nem csak hogy el nem végezzük, hanem még jóval is tovább megyünk majd minden tárgyban, sőt a nem létező felsőbb osztályok tárgyait is tanítjuk, azaz erőltetjük, miután folytonosan szemünk előtt lebeg: hogy hiszen így sem vagyunk az életnek neki ereszhető biztos alapot adni a növendékeinknek.

(Vége következik.)

Közgyűlés.

Mindszent község képviselő-testülete folyó hó 21-én tartott közgyűlésén a következő ügyeket tárgyalta le:

1. Csongrádvármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának e község által az államkincstártól az 1893. évben bérbe vett fogyasztási adók kezelése körül követett eljárás megvizsgálása tárgyában határozata.

Tudomásul vétetett.

2. Csongrádvármegyében az 1900 évre szervezendő fedezetési állomások kijelölése tárgyában a hármass bizottság által felvett jegyzőkönyv kivonata.

Az engedélyeztetni kért negyedik mén megadása iránt illetékes helyére kényvezési intézkedés határozatott.

3. Csongrádvármegye tiszántuli járása tekintetes szolgabírói hivatalának a Kis Pál József és társai mindszenti lakosoknak a Mindszent község közdülői utai hálójába 1. szám alatt fölvetett ut meghosszabbítása iránt előterjesztett kérelme tárgyában rendelete.

A hálózatba való felvétel — amennyiben ott ut soha nem volt — mellőztetett.

4. Csongrádvármegye tiszántuli járása tekintetes szolgabírói hivatalának a községben levő egyes utcái hidak és átárszek kijavítása és jó karban tartása tárgyában rendelete.

Kijavítási intézkedésekre nézve az előjáróság felhatalmaztatott.

5. A község tulajdonát képezte ugynevezett Szegfü csárda féle helyiség, tekintve ingatlanosság eladása tárgyában árverezési jegyzőkönyv és az e tekintetben létre jött adás-vevési szerződés.

Jóváhagyatott és ez így a törvény

TÁRCZA.

A "Mindszenti Lap" eredeti tárcája.

Emlékezés régiekről.

Ama nagy tudósnak, professor Hatvaninak életéből némely töredékek:

IV.

Ismeri a jóféle olvasó azt a vastag embert, a ki az ablakon könyököl? Nem? Azon csodálkozom. O nagy hazafi, mert csupa patriotizmusból hat font húst s hat icce bort fogyaszt el. O nagy szent, mert annyira irtózik a büntől, hogy egyebet sem csinál, hanem asztaltól, a hol neki rendes lakása van, az ágyig, vagy néha az ablakig csak elballag és onnét vissza. O nagy apostol; mert a ki az ablaka alatt elmegy, rákiált és térítgeti. Egyszóval veres barát. Pater Vaniloquens. Hallják csak, mit beszél a mi tudákosunknak.

— Clarissime! Megálljon kend egy szóra. Kend haeretikus ugy-e?

A mi tudákosunk egy gunyoló tekintetet vetvén reá, hallgat.

No micsoda insolens ember kend, clarissime! En kendnek javát akarom. Miért nem felei kend? Tán hibázik kendnek valami, ugy-e?

— Azt nem tudom; hanem azt tudom, atyaságodnak hibázik; s mindjárt is fogok róla tenni.

Morgott valamit s balkezével a barát felé intett.

O atyasága elbámult; soká bámult az ablakon a mi tudákosunk után, míg végre szeméi elől elvesztette. Megunván a bámulást, beakarta huzni az ablakon kidugott fejét, de nem tudta, mert a szarvai, melyek ezalatt tudta nélkül nőttek, be nem eresztették.

V.

A debreczeni bíró olyan vacsorát adott, hogy a vendégek dicsérésében megizzadott. A sok dicsérés után egy valaki azt találta mondani, hogy csak szeretné látni, hogy valaki ennek a vacsorának párját tudná adni Debreczenben. Oh be szép lett volna látni azokat a sokféle gunyoló ábrázatokat, a melyeket némely uraságok, de kivált asszonyok mutattak, midőn a mi tudákosunk, mivel ő is ott volt, felállván, az egész uri kompániát kérte, hogy holnap szegény házában aláznák meg magukat. Egyik az órát fintorgatta; másik a száját biggyesztette félre; harmadik a szemöldökét ránczolta össze; negyedik egész csömörre fordított hátat; ötödik szomszédját kérdezte, miféle ember lehet az? De ki tudná előszámlálni a sokféle gunyoló tekinteteket? A bíró vágott a szemével és az invitatiót elfogadta s utána az egész uri kompánia megigérkezett.

Az első, amiben az ebédre menő urak és asszonyok megütözköztek, hogy a professori háznak a kéménye, a melyet messziről szemügyre vettek, nem füstölt. Különb-különb féle módon gondolkodtak a mi uraink, ennek látására. Mikor pedig a konyhában a tűzhegyen fekvő hat pár csirnos kanmacskát megpillantották, egy erőltetett mosolygás eléggé megmutatta ked-

vetlenségüket. Hát még mikor a szobákat mind üresen találták! Meghökkenve néztek egymás szemé közé s egy akaratjok ellen való nevetés tört ki mindegyiknek száján. Egy kiseded ajtó volt még hátra. Benyitják s ott látják a mi tudákosunkat mélyen elmerülve. Egész galánt zavarodással, mint a milyent szoktak ma effektálni a paliérozódás fiai, kéri az egész uri vendégektől az engedelmet, hogy ő egy órával később várta volna őket s azért nem fogadhatja, amint kellene. Mindazáltal azt mondja végre: „Tessék bejönni.“ A vendégek nem győztek eléggé csodálkozni a szoba kiseded, de takaros voltán. Bemennek egymásután: és ime a kiseded szoba észrevétlenül úgy kitágult, hogy a vendégek mindnyájan befértek, ámbár némely urak és asszonyok jó nagy spatiumot foglaltak el. A mi tudákosunk kiment; s csak elhült szemük-szájuk a vendégeknek, midőn egy libériás inas által az asztalhoz hívódnak. Megpillantják a pompás ebédlőt, melyet egy fertályllyal előbb üresen találtak. Leülnek. Hogy az asztali készület fejedelmi volt, hogy az ételek a legválogatottabbak, hogy a borok a legjobbak, hogy minden vendég szolgálatára egy-egy libériás czifra inas állott; egyszóval, hogy az ebéd a legnagyobb parádéval, traktával volt, a melylyel csak valaha volt ebéd a világon: ezt már emliteni sem kell s minden, aki csak a kiskönyvnek híret hallotta magától tudhatja. De azt senki sem tudhatja, micsoda váratlan jelenés lepte meg az egész uri kompániát. Ugyan mi volt?

Az volt a csoda, hogy az ebédlőnek a falai nagy hirtelenséggel kizöldültek, kivirágoz-

rendelkezése szerinti elláthatás iránt a november hó 2 án megtartandó közgyűlésre a tárgysorozatba felvétetni rendeltetett.

6. Mindszent község iskolaszékének az 1898—99. tanévi számadása, ugy nemkülömben az itteni elemi iskolának 5—6 osztálylyal leendő kiegészítése tárgyabani határozata.

A számadás megvizsgálva felettes hatósági felülvizsgálat iránt illetékes helyére felterjeszteni rendeltetett, az iskolának 5—6 osztálylyal leendő kiegészítése tekintetében a képviselő-testület előbbi határozatát fentartotta.

7. Kis András mindszenti lakos, mint haszonbérletnek haszonbér elengedés címén beadott kérvénye elintézése iránti kérése.

Egyedül csak a perköltségek fizetése alól mentetett fel.

8. ifj. Mihály János helybeli lakos községi haszonbérlet általi kérelemről felvett jegyzőkönyv, melyben nevezett kérelmező, hogy az eddig általa haszonbérbe birt, ujoól azonban Kun Szabó János által kibérelt földterületből, hová istállót emeltetett és kutat építetett, 150 négyszögöl területnek javára sajátíttatnék ki.

A váltásági bizottság intézkedése alá utaltatott.

9. Pálinkó János és társai mindszenti lakosoknak az ártézi kut felesleg vizének helytelen és kárt okozó helyre történt eresztése iránti kérése.

Az ügy megvizsgálására Vigh Gyula képviselő elnökle mellett bizottság küldetett ki.

10. Elhard Flórián helybeli lakosnak az általa kivett földbérlet alól leendő felmentése iránti kérése.

tak és különb-külömbféle gyümölcsöt termettek. A vendégek majd kibámulták a lelkeket is. De hogy is ne? Nagyon furca is volt az, hogy midőn asszonyság nagyon megkívánta a háta megett függő ugorkát s azt egy késsel le akarta vágni, a férje egy irtóztatót kiáltott: Te, az orromat!... ugy, hogy a madám a kést ijedében a kezéből kiejtette. Epen így járt a szolgabíróné, a ki egy uri tőköt akart volna leszakasztani: de a szolgabíró így dörmögött, hogy a fejét ne bántásák.

Egy darab ideig minden udvarokban és társaságokban a professor Hatvani ur pompás ebédjéről folyt a diskuruzus: de senki meg nem tudja mondani, hogy honnan vette a mi tudakosunk az ahhoz való készüléket, míg az ujságban ki nem jött, hogy a török császár folyó évi október 17-én minden szakácsát megszínóztatta, mert 16-ik októberben, a melyen a tudakos ebédet adott, egész udvarával éhen maradt.

VI.

Egy diák hozzámegegy egyidőben s kezd neki valami tikos dologról beszélni.

— Nem értem mit beszélt domine, mond rá a tudakos. Szóljon világosabban, mikor esett a dolog?

— Tegnap éjjelben és tegnapelőtt ugyanakkor, felelt a diák.

— Ki hirdette a praelectiót?

— A rendes apparitor. Ejszaka 12 órakor minden házba bekiáltott: Clarissimus Dominus Hatvani praelectionem instituet.

— Mit gondoltak akkor magok, domine?

— Nem tudom. Hihetően, hogy sem-

A többi szerződésekkel leendő tárgyalásra utaltatott.

11. A közsegélyre szorultak segélyezésének, gondozásának és ellátásának módja és mérve tárgyában a helyi viszonyoknak megfelelő szabályrendelet alkotása iránti intézkedés.

Főtisztelendő Keller Lajos képviselő elnökle mellett megalakított bizottságra bízott.

12. Csongrádvármegye tiszántuli járása tekintetes szolgabírói hivatalának a rovott multu zsebtolvajok és betörők arcfényképeinek beszerzése tárgyabani rendelete.

A beszerzés nem kívántatott.

13. Csongrádvármegye tiszántuli járása tekintetes szolgabírói hivatalának egy hivatásos tűzoltó alkalmazása tárgyabani rendelete.

Az előjáróság megbízott, hogy egy hivatalos tűzoltó alkalmazásáról gondoskodjék.

14. A bíró általi előterjesztés a községi pénztáraknak az elmúlt hónapban történt megvizsgálásáról.

Tudomásul vétetett.

15. A község tulajdonát képező kurczai 12 évre haszonbérbe kiadott földek haszonbérbe adása tárgyabani szerződések jóváhagyása feletti intézkedés.

Négy részlet kiadásán kívül a többiekre nézve létre jött szerződések jóváhagyattak és felsőbbi jóváhagyás iránt illetékes helyre felterjeszteni rendeltetett. A visszalépett négy árverező, illetve bérelni szándékozó a bérllet alól felmentetett, bánat pénzük elvesztése mellett és a földrészletek kárukra és veszélyükre újabb árverezés mellett haszonbérbe adadni rendeltetett.

16. A község tulajdonát képező ugy-

mit sem. Olyan álmosak voltunk, hogy. Hanem mégis felkeltünk, azt gondolván, hogy valami különös dolgot fog professor ur profiteálni.

— Nos, nos...?

— Kevés idő múlva tiszteletes professor uram is feljött a hosszú fekete kapuban (a fogásra mutat) és praelegált.

— En nem praelegáltam, mert már egy hete, hogy az ágyból fel sem keltem.

— De hát kicsoda praelegált?

— Hát valami rossz lélek, kakodaemon.

— Mi is ugyanugy gyanítottuk. Es most professor ur tanácsáért esedezem az egész gradus nevében.

— Jöjjön hozzám félóra múlva, akkor megmondom, mi tevők legyenek.

A diák elment.

A mi tudakosunk mély gondolatba merült.

Alig kezdte éjfél tájban hirdetni a praelectiót az apparitor: a midőn a deákok, várakozással teljes lévén, az auditoriumban összegyűltek. Jön csakhamar a pseud. Hatvani éppen azon fekete kapuban, a melyben eddig látták. A diákok az auditoriumnak már azelőtt hamuval behintett padimentumán kecske nyomokat láttak. Mindjárt rákezdték: „Erős várunk nekünk az Isten.“ Az auditorium megrendült.

— Köszönjétek!... mert ha ezt a praelectiót elvégeztem volna: az enyém lettetek volna mindnyájan! S mint a kutya, fogait csikorgatván, a kakodaemon ezzel az ablakon kirepült.

M. Anekdotalincis.

nevezett Ujvilág féle helyiség jövőkbeni mikénti kezelése tárgyabani intézkedés.

Egyelőre nem adatik ki haszonbérbe.

17. A tanítói féle volt földeknek jövőkbeni mikénti hasznosítása feletti intézkedés.

Az államosítás bekövetkeztével kis holdankénti 12 frt haszonbér fizetésének kötelezettségével a jövő év szeptember 29-éig terjedő gazdasági év végéig földjeiket a tanítók, kik kívánják, megtarthatják.

VEGYESEK.

— A tanév küszöbén. Községünk népiskoláiban ugy a bel, mint a külterületen, holnap veszi kezdetét a tanítás. A törvény értelmében minden fiu- és leánygyermek, a ki a 6 évet betöltötte kötelező iskolába járni addig, amíg a 12 életévét betöltötte, azután pedig az ismétlődő iskolába egészen 15 éves koráig. Ez alkalommal nincs külön határidő a beírásra, hanem a beiratkozottak holnap hozzá is fognak a tanuláshoz, ezért igen ajánlatos, hogy minden szülő minél előbb adja fel a gyermekét, nehogy a többitől elmaradjon. Azok a szegény szülők pedig, akik gyermekeik részére tankönyvvel való ellátást, vagy ruhabeli segélyt óhajtanak, annál inkább iparkodjanak övéiket felvezetni, mert a kellő időben nem jelentkezők semminemű segélyre nem számíthatnak.

— Bankett. Tudvalevő, hogy Vidovich Antal főszolgabíró nyugalomba vonult s köztudat szerint, — rövid időn körünkbel eltávozik s lakását Zomborba (Bácsmegeye) teszi át. E körülményből kifolyólag többen tudakozódtak szerkesztőségünkben Vidovich eltávozásának ideje felől oly czélből, hogy távozása előtt még egyszer vele — egy — a tiszteletére rendezendő banketten találkozhassanak. Tudunkkal Vidovich ur távozásának napja precíz meghatározva nincs. Előre láthatólag e hó végén vagy október hó első felében költözendő új otthonába. Figyelemmel kísérik e dolgot s lapunk utján felfogjuk ez alkalomra hívni a közfigyelmet. Külömben a Vidovich személye iránti tiszteletnek s érdeklődésnek ez előre való megnyilatkozása örömmel tölt el bennünket s hisszük, hogy azon társas összejövetel, melynél „Isten hozzádot“ mondunk veterán tisztviselőnek, méltó leendő ugy a távozóhoz, mint Mindszent lelkes közönségéhez.

— Földbérleti ügy. A szegénységnek adandó bérleti földek ügye ismét felzsinre került. Községünkbe érkezett az uradalmi inspektor ur e hó 18-án s értekezletre hívta a községi előjárókon: bíró s jegyzőn kívül a helybeli lelkészt s Wimmer Károlyt.

A bérleti ügy egy nagy lépést tett előre, amennyiben még arra is reményt nyújtott Inspektor ur, hogy még az öszön már mintegy 200 hold földhöz juthat a lakosság. Ter-nészetes senkit a bérletből

külni nem lehet s így a mint a bérletek a Teleken lejárnak azok is a lakosság rendelkezése alá kerülnek s így a tófenéki bérlettel számottevő bérlethez jut a szegény osztály.

A dolog úgy van tervezve, hogy a tófenéki bérleti földeket maga az uradalom szántja és trágyázza, a többi munka a lakosságé. Nagy előny! Most még az örgróf ur ő Excellenciájának magas helybehagyása szükséges, mi előreláthatólag meg lesz.

— **Üdvös rendelet.** A helybeli főszolgabírói hivatal rendeletileg kereste meg a helybeli elöljáróságot az iránt, hogy azon visszaéléseknek, mik a temetőben előfordulnak, a leghatározottabban vessen véget. Nagyon helyes intézkedés, hiszen itt a temetőt országutnak használják, az árkokon ki be járnak, lopnak, sőt oly tények színelvélvé is alacsonyítják a temetőt, mik mélyen a közmorálba ütköznek. A csöszök tehetetlen nyomorék emberek, kiktől mindenki azt tesz, a mit akar. Jó volna e tehetetlen temető csöszt a menházban elhelyezni s helyette oly egyént alkalmazni a ki némileg is megbízható. Sántákat és bénákat csöszöknek sehol sem alkalmaznak csak Mindszenten.

— **Kis betörő.** Kis Pál János fia Jóska — laknak a kórház körül — mintegy 9—10 éves fiú valósággal garázdálkodik itt a környéken. A kertekben a gyümölcsöket már fél érettségében letarolta s oly ügyesen végzi munkáját, hogy már egy tapasztalt gyümölestolvajnak is becsületére válna. A héten pedig a szó teljes értelmében betört Pap Lajos házába, hol senki sem volt otthon s lakmározott, ott elő kutatván mindazt, ami megehető. E kis tolvaj még híres verekedő is a gyermek társai közt. Ugy látszik, e fiú rosszassága felülhaladja életkorát. Ajánljuk e fiút Pap Mihály rendőresküdt figyelmébe.

— **Nyeremény az osztályosorójátékon.** Mint értesülünk, egy, a Büchler Gábor ur kereskedésében eladott osztályosorójáték 2000 korona nyereménnyel lett kihuzva.

— **A szegedi pipás ember.** A szegedi kiállítás dohánypavillonja előtt történt ez a jelenet. Tipikus szegedi gazda jött ki a pavillonból s odamegy egy sétáló urhoz:

— Volt e már bent az ur?

— Voltam.

— Látta azokat a gyönyörű dohányleveleket odabent?

— Láttam. Hát aztán az tetszett a legjobban? Hiszen van odabent sokkalta szebb látni való is.

— Van, van, de hát a magamtajtáju pipás embernek nem a lányokon, hanem a dohánylevélen akadt meg a szeme.

Es jóízűen csettintett a nyelvével.

— **Jókai nászuton.** Nagyobb meglepetés alig érte egyhamar a magyar nemzetet, mint a minap, a mikor koszorus költője, JOKAI Mór megházasodott. Feleségül vette azt a fiatal drámai színésznőt, a ki Jókai Muzsáját a színpadon oly zengzetesen szólaltatta meg, akár félszázaddal ezelőtt a költő hitvese, Laborfalvi Róza.

Es az igazi „arany ember“ az öreg Jókai szívében ismét fölángolt az a szenvedély, a melyet ezer nyilvánulásában oly hatalmasan festett le regényeiben. Mintha csak nyomtalanul röppent volna el fölötte az az ötven esztendő, a mely első és második házassága között eltelt. Szinte legendába való, hogy a 48-as idők híres márciusi ifja a szabadságharc félszázados ünnepi esztendejében mint fiatal férj nászutra kél. A „nagyidők tanuja“ Itália kék ege alatt, az örök napsugárban fürdő Sziciliában utazgat új szerelmével. Az egész nemzet áldása és a „BUDAPEST“ olvasóközönségének meleg érdeklődése kíséri az örökifjú költőt nászutján, azé a lapé, mely Jókai esküvőjéről épen úgy, mint a politikai, társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi eseményekről a leggyorsabban, hiven és kimerítően értesíti olvasóit. A „BUDAPEST“ e mellett legolcsóbb politikai napilap. Előfizetési ára: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt, egy hóra 1 frt. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapesten, Sarkantyus-utca 3-ik sz. a.

CSARNOK.

Ötven év előtt.

1848 szeptember 18. Hurbán, Hodzsa és Stur a bécsi császári fegyvertárból föl szerelt ötszáz tőnyi cseh és tót gyűlevész néppel Nyitrába törnek s pusztítanak.

1848. szeptember 19. Ferdinánd István nádorhoz intézett kéziratában örömét fejezte ki, hogy a viszálykodás kiegyenlítésének szándékával indult a táborba.

1848. szeptember 20. A képviselőház küldöttsége a birodalmi gyűlést az alkotmány megvédésére akarja felhívni, de a többség nem fogadja el.

1848. szeptember 21. István nádor Jellasicsot a „Kisfaludy“ gőzös fedélzetén, a Balatonon tartandó értekezletre hívja meg, de Jellasics daczol s a meghívást nem fogadja el.

1848. szeptember 22. István nádor a király rendeletére eláll a magyar ügyekbe való beavatkozástól.

1848. szeptember 23. Kossuth indul beutazni az országot, hogy a népet fegyverre szólítsa. Jellasics elfogott postájából kiderül, hogy az udvar őt pártolja.

1848. szeptember 24. Lamberg gróf tábornok királyi biztosnak neveztetik ki.

* * *

Az élet vize.

(Legenda.)

Salamon király egyszer az emberi élet rövidege miatt panaszkodott. „Mit ér nekem az emberektől magasztalt bölcsességem, ha nincs megengedve az égtől, hogy annak gyümölcsét élvezhessem?! Életem legnagyobb része lefolyt, mire bölcsességre szert tettem és most, midőn már tapasztalataimnak hasznát vehetném, sirom szélén állok. Mi más az emberi bölcsesség, mint mulandó virág, mig egyszer csak helyét kitarja; de ha megérett, elhervad a nélkül, hogy saját pompájában gyönyörködhetnék“.

Igy szól busan a bölcs király. S ime, angyal szállt le e közben az égből, kezében fénylő zaphir csészevel. „Salamon! — mondá az angyal — az Urökké

való trónjától jövök hozzád. Az ur meghallá panaszkodat s azért küldött, hogy az élet vizét hozzam el számodra. Ha e csészeből iszol, halhatatlan leszel s örök ifjúságot élvezendesz. Ha nem iszol belőle, te is a minden halandók sorsára jutsz. A Mindenható a választást reád bizza, tégy a szerint, a mint neked jobbnak látszik“. — Ezzel a csészt az angyal letette és eltűnt.

Salamont nehéz kétségek szállták meg és az égi csodát közölte tanácsosaival. Mind a halhatatlanságot ajánlotta neki, csak a legbölcsebb Batmár nem.

„Nagy király! — mondá az — vajjon az a drága viz csak a te számodra adatott-e, avagy másokat is részesíthetsz belőle?“.

„A legfelségesebb ur csak részemre nyujtá e kegyet“ — válaszolt Salamon.

„Ez esetben — folytatá Batmár — a te gyermekeid, barátaid, szóval mindazok, a kiket szeretsz, egymásután elvétetnek te föléd. Mint egymagában busan áll a fa, végre, ha évről-évre fosztogatják ágaitól, ugy fogsz te is kedveseidtől egymásután megfosztatni s utánuk vég nélkül keseregni. S mi csábító van az olyan halhatatlanságban, melylyel szakadatlan szomorúság van összekötve? Ha azok akiket szeret, nem lehetnek halhatatlanok, ugy a a halhatatlanság örökös gyötrelmem rád nézve“.

„Igazad van. En is így gondolkozom — felelt a király. Ez a föld nem ugy van teremve, hogy rajta halhatatlan lények is élhetnének, mert ez esetben a napnak is folyton kellene világítani . . . Panaszaim igazságtalanok valának. Hiszen az a bölcs, a ki örökösen a balgatagságok völgyében kényszerülne lakni s a földi vágyak lánczait kénytelen hordozni földi útja megszűnésének reménye nélkül, a legboldogtalanabb ember volna az ég alatt“.

Igy szól Salamon s midőn szemét a csészeére veté, az élet vize már ki volt száradva belőle. A bölcs király aztán leborulván, így imádkozék: „Bocsáss meg Uram, gyarló szolgádnak, hogy gáncsot kerestt igazgatásodban. Az igaz bölcsesség Te vagy s Te mindeneket jól rendeztél el. A por gyermeke nem tehet egyebet, mint hogy csodálja a Te munkádat . . .“

M—r N—p.

Népmozgalmi adatok a lefolyt hétről:

I

Házasságra lépett:

Schwartz Manó Schwáb Fánival.

II

Születtek:

Aradi Veron. Fülöp Roza. Bozó Mária. Tomán Mihály, Szeri Mária. Korom Eszter.

III

Meghaltak:

Kis Anna 1 és féli éves, rángások. Bozó István 1 hetes, veleszületett gyengeség.

Szerkesztői üzenet.

Dr. Sz. Kolozsvár. Holnap Pestre megyek néhány napra, egyebekben nihil novi.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

Weisz Ignác.